

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky o záujme Slovenskej republiky udeliť národné vízum vysokokvalifikovaným štátnym príslušníkom tretích krajín

1. Postoj APZD k návrhu nariadenia vlády SR

Návrh nariadenia vlády nebol predmetom riadneho medzirezortného pripomienkového konania.

APZD odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

Návrh nariadenia sa priamo dotýka pracovného trhu a podnikateľských subjektov. Sme názoru, že k jeho tvorbe a k jeho pripomienkovaniu mali byť prizvaní sociálni partneri v rámci riadneho medzirezortného pripomienkového konania. Materiál berieme na vedomie.

Cieľom materiálu je umožniť udelenie národných víz pre vstup vysokokvalifikovaných štátnych príslušníkov z tretích s ukončeným vyšším alebo vysokoškolským vzdelaním, pričom môžu na územie Slovenska vstúpiť už za účelom hľadania zamestnania a to na obdobie 90 dní. Národné víza sa vzťahujú aj na vysokokvalifikované pracovné pozície v priemysle, doprave a logistike.

Pripomienky APZD:

- požadujeme **zdôvodniť obmedzenie počtu národných víz na 3 000** pre rok 2022,
- účinnosť nariadenia je stanovená od 1. apríla 2022, platnosť zoznamov predkladacia správa uvádza pre rok 2022 – **požadujeme, aby do tvorby zoznamov a rozhodovaní o počte udelených víz boli povinne zapájaní aj sociálni partneri,**
- národné vízum sa pre účel zamestnania v zmysle platného zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov udeľuje na najviac 1 rok, pričom nie je možné o neho opätovne požiadať, čím **vníname riziko prípadného nepredĺženia pobytových povolení po uplynutí uvedených lehôt v štandardnom pobytovom procese.**

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Materiál bol predložený Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR na základe Reformy pobytovej a pracovnej legislatívy v Komponente 10 Plánu obnovy a odolnosti SR dňa 8.12.2021 na rokovanie vlády, kde bolo rokovanie o ňom prerušené.

Cieľom návrhu nariadenia vlády je predovšetkým uskutočnenie reformy v rámci Komponentu 10 Plánu obnovy a odolnosti SR, za účelom skrátenia a výrazného zjednodušenia procesov získania pracovného povolenia a povolenia na pobyt pre vysokokvalifikovaných štátnych príslušníkov tretích krajín vrátane ich rodinných príslušníkov, a to využitím zrýchlenej schémy pre národné víza (D) v záujme SR.

Stručný popis návrhu nariadenia vlády SR:

➤ **navrhuje sa umožniť udelenie národného víza štátnym príslušníkom tretích krajín z dôvodu záujmu SR na účel hľadania si zamestnania a na účel zamestnania, ktorí sú absolventmi**

a) vysokoškolského štúdia 2. stupňa vysokej školy v SR alebo v ČR,

b) vysokoškolského štúdia vysokej školy podľa prílohy č. 1 nariadenia alebo ekvivalentného vzdelania podľa európskeho kvalifikačného rámca z tejto inštitúcie – ide o 500 vysokých škôl a univerzít z celého sveta,

c) vysokoškolského štúdia 2. alebo 3. stupňa vysokej školy a budú zamestnaní u zamestnávateľa v SR v **zamestnaniach, ktoré uvádza príloha č. 2 nariadenia vlády** (napr. zdravotnícke lekárske profesie, profesie v oblasti IT, vedci a výskumníci, technickí špecialisti alebo riadiaci pracovníci).

Pozície sa vzťahujú aj na oblasť priemyslu, logistiky a dopravy, konkrétne napríklad:

- riadiaci pracovníci (manažéri) v priemysle, v stavebníctve, v doprave, logistike a poštových službách,
- špecialista elektrotechnik vo výskume a vývoji, zlievarenský špecialista vo výskume a vývoji, hutnícky špecialista vo výskume a vývoji, špecialista energetik vo výskume a vývoji, stavebný špecialista v technologickom výskume a vývoji, strojársky špecialista vo výskume a vývoji, vývojár softvéru, aplikační programátor.

➤ uvedené kategórie štátnych príslušníkov tretích krajín budú môcť vstúpiť na územie SR za účelom hľadania si zamestnania, t.j. **nebudú povinné preukazovať sa pracovnou zmluvou.**

➤ v prípade nájdenia si zamestnania budú oprávnené nastúpiť do zamestnania ihneď na základe národného víza na účel zamestnania, ktoré im bude udelené na počkanie.

➤ zamestnávateľ teda bude môcť zamestnávať len štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorému bolo udelené národného vízum na účel zamestnania.

- štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorému bolo udelené len národné vízum na účel hľadania si zamestnania, zamestnávateľ nemôže zamestnávať.
- vybrané svetové vysoké školy a inštitúcie uvedené v prílohe č. 1 nariadenia vlády boli určené so zreteľom na potreby kvality, transparentnosti, nezáujatosti, inkluzívnosti a aktuálnosti.
- v kalendárnom **roku 2022 sa navrhuje udeliť súhrne najviac 3 000 národných víz.**
- platnosť parametrov a podmienok sa navrhuje na obdobie roka 2022 s možnosťou jeho aktualizácie pre nasledujúci rok po zohľadnení aktuálnej situácie na trhu práce v SR v jednotlivých rokoch aktualizácie zoznamu vysokých škôl.

Navrhovaný dátum účinnosti: 1. apríl 2022